

W jaki sposób przemawia Biblia?

Autor: Don Fleming

Odpowiedzialność czytelnika

Ludzie wierzący mogą być pewni, że Bóg w nich mieszka i ich naucza. W liście do Koryntian Paweł napisał: „*A myśmy otrzymali nie ducha świata, lecz Ducha, który jest z Boga, abyśmy wiedzieli, czym nas Bóg łaskawie obdarzył* (1 Kor 2, 12).

Praca Ducha Świętego w nas nie oznacza jednak, że jesteśmy zwolnieni z obowiązku czytania i rozważania Biblii. Gdyby tak było, Bogu nie zależałoby na zachowaniu Jego księgi. Ochranił ją jednak przez wieki po to, by Duch Święty mógł użyć czegoś obiektywnego, historycznego i faktycznego w nauczaniu swego ludu. Bóg dał swym naśladowcom Ducha Świętego nie po to, by studiowanie Biblii stało się niepotrzebne, ale by nabrało znaczenia.

Kiedy czytelnicy rozumieją okoliczności, w jakich Duch Święty natchnął oryginalne pisma, będzie to punkt wyjścia, do zrozumienia, jak Duch Święty chce prawdy te zastosować obecnie w ich życiu. Biblia ma w sobie żywą moc i dopiero, gdy to sobie uświadomimy, jej treść zacznie do nas przemawiać. Jeśli pragniemy, by czytanie Biblii przyniosło nam pożytek, mamy pewną odpowiedzialność: musimy pracować nad zrozumieniem tego, co czytamy - jeśli poprosimy o Bożą pomoc, możemy być pewni, że ją otrzymamy.

By pomóc wierzącym zrozumieć Swoje Słowo, Bóg wyznaczył nauczycieli, ludzi, których do tej pracy wyposażył. Mogą oni nauczać słowem mówionym lub pisanym, tak, jak robili to nauczyciele w czasach Nowego Testamentu. Jednak wierzący powinni badać wszystko, czego słuchają i co czytają, a żeby robić to prawidłowo, muszą wiedzieć, jak rozumieć Biblię.

Biblia w swym kontekście

Niektórzy ludzie myślą, że Biblia to nic innego jak tylko zbiór abstrakcyjnych zasad moralnych i religijnych idei. Tymczasem jest to księga mocno osadzona w ziemskich realiach, zawierająca różnorodne pisma, z których większość dotyczy codziennego życia. Poprzez historyczne wydarzenia Bóg objawił samego siebie. Większość z tych wydarzeń rozegrała się na terenie zachodniej Azji i wschodniej Europy.

Czytelnikom Biblii pomocne będą wszelkie encyklopedie, słowniki, atlasy i przewodniki, zawierające informacje na temat obszarów, na których historie biblijne miały miejsce. Łatwiej można zrozumieć czytany tekst, jeśli ma się pojęcie na temat położenia kraju lub miasta, warunków klimatycznych, gospodarki rolnej, lokalnych zwyczajów czy starożytnych obrzędów religijnych.

Dobrze jest poznać też historyczny kontekst księgi biblijnej, którą akurat czytamy. Większość starotestamentowych proroków i nowotestamentowych listów czytelnicy będą w stanie zrozumieć jedynie wówczas, gdy dowiedzą się kiedy i gdzie zostały one napisane, w jakich okolicznościach i w jakim celu. Niektóre księgi zawierają tego rodzaju informacje, natomiast w innych przypadkach czytelnicy muszą podjąć pewien trud, żeby je zdobyć.

Bogactwo w różnorodności

Biblia zawiera wiele różnych gatunków literackich i interpretacja treści powinna to uwzględniać. Proste opowiadanie różni się od poezji i inaczej winno być interpretowane. Nauczanie proroków różni się stylem od ksiąg mądrościowych. Starotestamentowych ksiąg prawa nie powinniśmy czytać w taki sposób jak czytamy Ewangelie. Współczesny czytelnik wszystko to powinien brać pod uwagę, ponieważ jeśli nie zrozumie punktu widzenia autora, nie zrozumie też tego, co chciał on przekazać.

Niektóre fragmenty Biblii mają charakter apokaliptyczny. Ten rodzaj literatury był szczególnie popularny w wiekach bezpośrednio poprzedzających narodzenie Chrystusa oraz tuż po nim. Zawierał on wizje groźnych bestii i tajemniczych liczb, a głównie dotyczył wielkich konfliktów, w których Bóg i Jego lud byli zwycięzcami. Jeżeli czytelnicy będą symbolikę tych wizji traktować dosłownie, rozminą się z prawdziwym znaczeniem tych fragmentów.

Pomimo wielkiej różnorodności treści zawartych w Biblii jest ona całością. Każda księga biblijna, choć zrozumiała sama w sobie, winna być postrzegana jako część całej Biblii.

Jedność nie oznacza jednak identycznego znaczenia. Jedno słowo nie będzie miało tego samego znaczenia w każdym miejscu, gdzie zostało użyte. Różni autorzy mogą używać tego samego określenia w różnym kontekście. Stwierdzenie pochodzące ze starotestamentowej księgi mądrości nie powinno być interpretowane w taki sam sposób, jak zdanie z nowotestamentowego listu. Powinniśmy więc być ostrożni w łączeniu zdań pochodzących z różnych ksiąg. Musimy zawsze rozważać kontekst danej księgi i nie wkładać w usta autora poglądów, których nigdy nie miał zamiaru wypowiedzieć.

Pełne objawienie

Boże działanie zmierzające do tego, by ludzie mogli poznać Boga nazywamy objawieniem. Objawienie to jest stopniowe. Bóg nie objawił swego planu dotyczącego świata zaraz na początku historii ludzkości, ale objawia go krok po kroku, aż przygotował lud do pełniejszego objawienia przez Jezusa Chrystusa. I właśnie dlatego współcześni czytelnicy powinni rozumieć każdą część Biblii w odniesieniu do jej czasów. Na przykład Stary Testament zawiera rzeczy, które dzisiaj mogą wydawać się dziwne, ale działo się tak dlatego, że Boże objawienie dopiero się rozwijało. Stary Testament nie był właściwy, ale kompetentny. Nowy Testament nie poprawił Starego, ale go dopełnił. Nowy jest jednak od Starego zależny, tak jak każdy kolejny etap Bożego objawienia był zależny od etapów poprzednich. Czytelnicy lepiej zrozumieją Stary Testament, kiedy zobaczą jego odniesienie do Nowego. Lepiej zrozumieją Nowy Testament, jeżeli będą zaznajomieni ze Starym.

Biblia, zawierająca sześćdziesiąt sześć ksiąg, jest pełnym pisany objawieniem, jakie Bóg dał. Jej autorytet jest absolutny. Nie daje ona odpowiedzi na wszystkie pytania, jakie mógłby zadać człowiek, bo nie takie jest jej zadanie. Nie jest to książka typu „Pytanie-odpowiedź”, jest ona objawieniem od Boga przeznaczonym dla zwykłych mężczyzn i kobiet, ukazującym, kim jest Bóg, czego dokonał i czego od nich oczekuje.

Istoty ludzkie nie wiedzą i nie mogą wiedzieć wszystkiego, a Biblia nie podaje im żadnych magicznych odpowiedzi czy ponadnaturalnej wiedzy. Zachęca natomiast do życia w wierze, dzięki której można poznać Boga i ufać Bożej mądrości, mocy i miłości. Choć zawiera więcej, niż umysł ludzki jest w stanie pojąć, Biblia nie jest podręcznikiem dotyczącym każdego tematu. Ludzie nie

okazują jej szacunku, jeśli traktują ją jako podręcznik rolnictwa, geologii czy medycyny. Tego rodzaju wiedzę Bóg zazwyczaj nie obdarza drogą objawienia.

Ucz się i zastosuj

Prawdziwi wierzący czytając Biblię uznają jej autorytet i poddają się jej nauce. Mają dla Biblii głęboki szacunek. Nie czują się jej posiadaczami, którzy rozporządzałiby nią wedle swego uznania, ale chcą być jej sługami, czyniącymi to, co nakazuje. Nie używają Biblii do podpierania własnych poglądów, ale chcą się z niej uczyć. Chcą, by nauczala ich żyć we współczesnym świecie, nie ignorując jednocześnie jej pierwotnego kontekstu. Czytelnicy nie powinni niecierpliwie domagać się określonej porcji nauczania na każdy dzień, ale należy pozwolić Biblii mówić to, co chce, na swój własny sposób, w swoim czasie. Mając takie podejście, wierzący pozwalają Bożemu Słowu wewnątrznie ich zmieniać tak, jak nakazuje sama Biblia: *...przemieńcie się przez odnowienie umysłu swego* (Rz 2,2). A jeśli zmienia się postawa, zmienić się musi również postępowanie. W chrześcijaństwie nie ma miejsca dla ludzi, którzy znają Biblię, a nie stosują się do jej nauczania. Jezus powiedział: *Jeśli to wiecie, błogosławieni jesteście, gdy zgodnie z tym postępować będziecie* (J 13,17).

tłum. Joanna Kaniewska